

Despre banalizare în pericopa Bo

Luna aceasta (când o veți vedea în cer așa cum o vedeți acum, va fi) pentru voi (semnul de) început al lunilor (din calendar)... (Şmot/Exodul 12:2)

În urmă cu doi ani am scris despre acest verset:

” Dar cum scăpăm de frica lunii [și ea temută zeitate în ochii egiptenilor]? Luna n-o putem nici măcar atinge, dar mite pune la proțap [așa cum am pus mielul, care era și el mare zeu în Egipt]. Chiar dacă, prin absurd, am avea puterea, HAȘEM nu ne cere să-l distrugem creațiile doar pentru că se găsesc proști care le venerază.

Prima poruncă primită de strămoșii noștri în Egipt a fost cea de a stabili lunile calendaristice după apariția în cer a lunii noi. Dintr-o temută și venerată zeitate, luna a devenit... un biet ceasornic.”

Multe din poruncile Torei sunt menite a ne elibera de frica zeilor. În cărțile profeților citim cum până la distrugerea primului Templu idolatria era larg practică. În perioada celui de-al doilea Templu, aceste practici au încetat. Ce folos mai avem astăzi de un leac pentru o boală de mult dispărută?

Unii critici privesc banul ca pe un idol. Pot accepta această afirmație doar într-un sens metaforic: că asemeni idolilor, și banul trebuie banalizat. Să ne folosim de el cât avem nevoie fără a îl lăsa să pună el stăpânire pe noi!

Evul mediu timpuriu, în special perioada cruciadelor, a fost o pagină dureroasă în istoria neamului nostru. Cu sabia între coaste au fost mulți dintre frații noștri puși să aleagă între credință și viață. Mulți și-au păstrat credința până la ultima suflare. Mulți dar nu toți.

Se impunea o ripostă. Rezistența militară, cu excepția unor ocazionale baricadări în cartierele evreiești, nu era practică. Prea puțini eram la număr și prea împrăștiați. Singurul mod de rezistență a rămas banalizarea puterii pământeste.

Melodiile de rezistență erau *PIUTIM* (poemele liturgice), în special cele din rugăciunile de *Roș Hașana* și *Iom Kipur*. Aparent lungi șiruri elogi adresate lui HAȘEM. O privire mai atentă dezvăluie că elogiate au fost mai ales calități precum justetea, noblețea și compasiunea cu care le plăcea regilor să se fălească deși ele le lipseau cu desăvârșire.

Câteodată textul devine puțin mai explicit. Pare a se adresa credinciosului îndemnându-l spre umilință, căci omul nu are cu ce să se fălească. Se înțelege că aceasta este condiția omului. Nici stăpânii de pe pământ nu sunt mai presus. Găsim câteva asemenea texte. Unul din ele se găsește în MAHZOR Thennen la pagina 356: *Faptele omului/ Gândurile sale sunt înșelăciune/ Zăbovirea sa este între minciuni/ Aleargă după nimic și sfârșitul său groapa cu viermi/ Și cum să se fălească omul/ Dacă e la fel ca nimic?*

Să nu uităm! Chiar în cele mai vitrege vremuri suntem liberi să ne alegem atitudinea! Numai dacă vom ști să banalizăm banalul vom reuși să prețuim ceea ce este de preț!